

Thomas Kempis

DE
IMITATIE
VAN
CHRISTUS

VERTAALD DOOR

Frank De Roo

Thomas Kempis
DE IMITATIE VAN
CHRISTUS

Vertaald door Frank De Roo

KokBoekencentrum Uitgevers | Utrecht

Ontwerp omslag: Shortlife

Vormgeving binnenwerk: Garage BNO

ISBN 978 90 435 4300 2 (luxe-editie)

ISBN 978 90 435 4337 8 (paperback)

NUR 707

www.kokboekencentrum.nl

© 2025 Frank Joris De Roo; KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan.

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Ten geleide

Thomas Kempis is Thomas Hemerken, geboren in Kempen, vermoedelijk rond 21 december 1380. Na zijn studie in Deventer (1392-1399) is hij op 29 september 1399 ingetreden in het klooster Sint-Agnietenberg bij Zwolle. Daar leefde hij tot zijn dood op 1 mei 1471, ruim 90 jaar oud. Hij schreef er ook zo'n vijftig eigen werken. Zijn beroemdste werk is *De imitatie van Christus*, dat bestaat uit vier boeken, die hij voltooidde tegen 1425. Dit is sindsdien het meest verspreide en geliefde boek geworden na de Bijbel.

Hier wordt een nieuwe, verbeterde vertaling aangeboden, zonder verdere toelichting of voetnoten, zodat de lezer zelf het boek kan ontdekken in zijn zuiverste vorm. Wie meer wil weten over Thomas' leven en werk, verwijzen wij naar de jubileumeditie: *Thomas Kempis, De imitatie van Christus, vertaald en ingeleid door Frank De Roo*, 2024. Daarin worden onder andere ook de talloze citaten toegelicht die Thomas verwerkte in zijn boek.

Dit boek is heel geschikt om over te mediteren. Elke zin nodigt uit tot bezinning. Daarom is het goed om niet meer dan één hoofdstuk per dag te lezen. Lees langzaam, overweeg elk woord, laat de betekenis goed doordringen. Sommige zinnen zullen je meer treffen dan andere: door deze te memoriseren, kun je er later tijdens de dag over mediteren. Laat het ook niet alleen bij lezen en mediteren, maar probeer het ook uit, breng het in praktijk: zo kun je voor jezelf de buitengewone waarheid en efficiëntie van dit kostbare boek ontdekken.

De uitgever

Inhoudsopgave

Voorwoord | 15

EERSTE BOEK:

NUTTIGE VERMANINGEN VOOR HET GEESTELIJK LEVEN | 21

- 1 De imitatie van Christus en de minachting
van alle wereldse ijdelheden | 23
- 2 Nederig denken van zichzelf | 24
- 3 De leer der waarheid | 25
- 4 Voorzichtigheid in het handelen | 28
- 5 Het lezen van heilige Schriften | 29
- 6 Ongeregelde neigingen | 29
- 7 Ijdele hoop en zelfverheffing zijn te mijden | 30
- 8 Pas op voor te grote vertrouwelijkheid | 31
- 9 Gehoorzaamheid en onderwerping | 32
- 10 Pas op voor overtollig gepraat | 33
- 11 De vrede die wij moeten verwerven en de inzet
om vooruit te gaan | 33
- 12 Het nut van tegenspoed | 35
- 13 Standhouden in beproevingen | 36
- 14 Vermijd een roekeloos oordeel | 39
- 15 Werken die uit liefde gedaan worden | 40
- 16 Het verdragen van andermans gebreken | 42
- 17 Het monastieke leven | 42
- 18 De voorbeelden van de heilige vaders | 43
- 19 De oefeningen van een goed religieus | 45
- 20 De liefde voor eenzaamheid en stilte | 48

- 21 Diep berouw | 51
- 22 De beschouwing van de menselijke ellende | 53
- 23 De meditatie op de dood | 56
- 24 Het oordeel en de straffen der zondaars | 59
- 25 De vurige verbetering van ons hele leven | 62

TWEDE BOEK:

VERMANINGEN OM TOT JEZELF IN TE KEREN | 67

- 1 De ingekeerde levenswijze | 69
- 2 Nederige onderwerping | 72
- 3 Een goede, vreedzame mens | 72
- 4 Een zuivere geest en een eenvoudige intentie | 74
- 5 Naar zichzelf kijken | 75
- 6 De vreugde van een goed geweten | 76
- 7 De liefde voor Jezus boven alles | 78
- 8 De vertrouwelijke vriendschap met Jezus | 79
- 9 Het ontberen van alle troost | 81
- 10 Dankbaarheid voor Gods genade | 84
- 11 De weinige minnaars van Jezus' kruis | 86
- 12 De koninklijke weg van het heilig kruis | 88

DERDE BOEK:

TOEGEWIJDE AANSPORING TOT DE HEILIGE COMMUNIE | 95

- 1 Met hoeveel eerbied Christus moet worden ontvangen | 97
- 2 In het sacrament wordt Gods grote goedheid en liefde aan de mens bewezen | 102

- 3 Het is nuttig om vaak ter communie te gaan | 105
- 4 Veel goeds wordt geschonken aan wie toegewijd ter communie gaan | 107
- 5 De waardigheid van het sacrament en het priesterschap | 110
- 6 Verzoek om een oefening voor de communie | 112
- 7 Het onderzoek van het eigen geweten en het voornemen tot verbetering | 113
- 8 Het offer van Christus op het kruis en de overgave van zichzelf | 115
- 9 Wij moeten onszelf en al het onze aan God offeren en voor allen bidden | 116
- 10 Men mag de heilige communie niet gemakkelijk achterwege laten | 118
- 11 Het lichaam van Christus en de heilige Schrift zijn voor een trouwe ziel het meest noodzakelijk | 121
- 12 Wie ter communie gaat moet zich met grote zorg voorbereiden op Christus | 125
- 13 Een toegewijde ziel moet met het hele hart streven naar de vereniging met Christus in het sacrament | 127
- 14 Het vurige verlangen van sommige devoten naar het lichaam van Christus | 129
- 15 De genade van toewijding wordt verkregen door nederigheid en zelfverloochening | 130
- 16 We moeten onze noden aan Christus tonen en zijn genade verzoeken | 132
- 17 De vurige liefde en het hevige verlangen om Christus te ontvangen | 133

- 18 De mens moet het sacrament niet
nieuwsgierig onderzoeken, maar nederig
Christus imiteren door het verstand te
onderwerpen aan het heilig geloof | 135

VIERDE BOEK:

INNERLIJKE TROOST | 139

- 1 Het innerlijk gesprek van Christus met de
trouwe ziel | 141
- 2 De Waarheid spreekt vanbinnen zonder lawaai
van woorden | 142
- 3 Naar Gods woorden moet men luisteren met
nederigheid, maar velen waarderen ze
niet | 143
- 4 Een levenswandel in waarheid en nederigheid
tegenover God | 145
- 5 Het wonderlijke effect van de goddelijke
liefde | 147
- 6 De proef van de ware minnaar | 150
- 7 De genade is te verbergen onder de hoede van
nederigheid | 152
- 8 De lage dunk van zichzelf in de ogen van
God | 155
- 9 Alles is op God te betrekken zoals op het ultieme
doel | 156
- 10 Het is aangenaam God te dienen met versmading
van de wereld | 157
- 11 De verlangens van het hart zijn te onderzoeken
en te matigen | 159
- 12 De vorming van geduld en de worsteling met
begeertes | 160

- 13 De gehoorzaamheid van wie zich nederig
onderwerpt naar het voorbeeld van Jezus
Christus | 162
- 14 Gods verborgen oordelen overwegen om ons niet
op goede eigenschappen te verheffen | 163
- 15 Welke houding aan te nemen en hoe te spreken
in al wat begerenswaardig is | 165
- 16 De ware troost is alleen in God te zoeken | 166
- 17 Alle zorgen moet men aan God overlaten | 168
- 18 Tijdelijke ellende moet men gelijkmoedig
verdragen naar het voorbeeld van Christus | 169
- 19 Het verdragen van onrecht en wie zich waarlijk
geduldig toont | 170
- 20 De bekentenis van de eigen zwakheid en de
ellende van dit leven | 172
- 21 In God moet men rusten boven alle goeds en
geschenken | 174
- 22 De herinnering aan Gods talrijke
weldaden | 176
- 23 Vier dingen die veel vrede opleveren | 178
- 24 Vermijd een nieuwsgierig onderzoek naar
andermans leven | 180
- 25 Waar vaste vrede vanbinnen en ware vooruitgang
op steunen | 181
- 26 De voortreffelijkheid van een vrije geest die men
meer verdient door smekend gebed dan door te
lezen | 183
- 27 Persoonlijke liefde belemmert het hoogste goed
het meest | 184
- 28 Tegen de roddels van lasteraars | 186
- 29 Hoe men in een ogenblik van kwelling God
moet aanroepen en zegenen | 187

- 30 Goddelijke hulp verzoeken en vertrouwen op
het herwinnen van de genade | 188
- 31 De verwaarlozing van alle schepselen opdat
men de Schepper kan vinden | 190
- 32 Zelfverloochening en de verzaking aan alle
begeerte | 192
- 33 Over de onstandvastigheid van het hart en de
uiteindelijke intentie op God gericht
houden | 194
- 34 De minnaar proeft God in alles en boven
alles | 195
- 35 In dit leven is geen veiligheid voor
beproevingen | 196
- 36 Tegen de ijdele oordelen van mensen | 198
- 37 De zuivere en volledige overgave van zichzelf
om de vrijheid van het hart te verkrijgen | 199
- 38 Over een goed bestuur in uiterlijke zaken en de
toevlucht tot God in gevaren | 200
- 39 Een mens mag niet ruw zijn in zijn
bezigheden | 201
- 40 Een mens heeft niets goeds uit zichzelf en kan
zich nergens op beroemen | 202
- 41 De minachting van alle tijdelijke eer | 204
- 42 Vrede kan men niet op mensen steunen | 205
- 43 Tegen ijdele en wereldse kennis | 206
- 44 Uiterlijke zaken moet men zich niet
aantrekken | 207
- 45 Dat men niet iedereen mag geloven en
gemakkelijk uitglijdt in woorden | 208
- 46 Wanneer woorden rijzen als projectielen
moet men vertrouwen hebben in God | 211

- 47 Alle lasten verdragen voor het eeuwig
leven | 213
- 48 Over de dag van de eeuwigheid en de ellende van
dit leven | 214
- 49 Het verlangen naar het eeuwig leven en hoeveel
goeds is beloofd aan wie ervoor strijden | 217
- 50 Hoe een eenzame mens zich in Gods hand moet
leggen | 221
- 51 Volharden in nederige werken wanneer men
tekortschiet in de hoogste | 224
- 52 Een mens moet zich geen troost waardig
rekenen, maar veeleer dat hij slagen
verdient | 225
- 53 Gods genade verenigt zich niet met wereldse
genieters | 226
- 54 De verschillende bewegingen van de natuur en
de genade | 228
- 55 De corruptie van de natuur en de efficiëntie van
de goddelijke genade | 232
- 56 Wij moeten onszelf verloochenen en Christus
imiteren door het kruis | 235
- 57 Een mens moet niet te bedrukt worden wanneer
hij enige fouten begaat | 237
- 58 Verheven zaken en Gods verborgen oordelen
moet men niet trachten te doorgronden | 238
- 59 Alle hoop en vertrouwen moet men alleen op
God vestigen | 242

Voorwoord

De menselijke natuur verandert niet, ze blijft altijd dezelfde: zwak en ijdel, vol verlangens en angsten, tegenstrijdig, wisselvallig, weinig bewust en weinig verlicht, is ze toch altijd op zoek naar vervulling en vrede. Daarom blijft *De imitatie van Christus* ook altijd actueel: omdat ze zich richt tot ‘de mens’, en met veel praktische raad de weg toont naar zelfkennis en zekerheid.

‘*Dat boek is subliem, en hij die dat schreef moet wel een man naar Gods hart zijn geweest*’; zo schreef Vincent van Gogh over *De imitatie van Christus*. En niet alleen Van Gogh werd gegrepen door de veranderende kracht en de spirituele rijkdom van Thomas’ geschrift: miljoenen mensen hebben het in hun hart gesloten, waaronder tal van beroemde heiligen en schrijvers, zoals Ignatius van Loyola en Teresa van Avila, Theresa van Lisieux en Titus Brandsma, Padre Pio en Don Bosco, Franciscus van Sales en Vincent de Paul, Louis-Marie de Montfort en Filippus Neri, Pierre Corneille en Joost van den Vondel, Aleksandr Poesjkin en Willem Kloos, Honoré de Balzac en Samuel Beckett, George Eliot en Umberto Eco, Jean-Jacques Rousseau en Søren Kierkegaard, Swami Vivekananda en Jiddu Krishnamurti, Lev Tolstoj en Nikolaj Gogol, Agatha Christie en Oscar Wilde, Carl Jung en Dag Hammarskjöld – om er slechts enkelen te noemen.

Theresa van Lisieux schreef: ‘*Dit kleine boek verliet me nooit, in de zomer in mijn zak, en in de winter in mijn*

mouw. Ik kende bijna alle hoofdstukken vanbuiten.’ Don Bosco getuigde: *‘Dit kleine, grootse boek bevat in één enkele regel meer wijsheid dan de dikke delen van de antieke schrijvers.’* Vincent van Gogh noemde het *‘een heerlijk boek, dat veel licht geeft’*. Honoré de Balzac stelde dat het *‘onmogelijk is om niet gegrepen te worden door de Imitatie’*; hij noemde het *‘een betrouwbare vriend’*, en *‘het Evangelie, vertaald en aangepast aan alle tijden’*. George Eliot getuigde: *‘Dit kleine, ouderwetse boek, waarvoor je maar zes stuivers hoeft te betalen in een boekenstalletje, verricht tot op de dag van vandaag wonderen en verandert bittere wateren in zoetheid; terwijl dure preken en nieuw uitgegeven verhandelingen alles bij het oude laten.’* De Lamartine schreef: *‘De imitatie van Christus bevat op zich meer filosofie en poëzie, dan al die dichters en filosofen.’* Shailer Mathews verklaarde: *‘Iemand die nooit onder de invloed hiervan is gekomen, heeft iets gemist waardoor hij nederiger zou zijn geworden en meer ambitieus voor een zuiver leven.’* Nikolaj Gogol beval al zijn vrienden aan om het dagelijks te lezen, en erover te mediteren. Robertus Bellarminus getuigde: *‘Ik heb dit werkje vanaf mijn jeugd tot in mijn oude dag vaak gelezen en herlezen, en het heeft mij steeds nieuw geschenen.’* John Wesley schreef: *‘Een ernstige geest zal hier nooit genoeg van krijgen, ook al herleest men het duizend keer.’*

Wat nog meer te vertellen over dit goddelijk boek? Thomas toont iedereen de weg naar een directe relatie met God. Terloops is hij ook een groot Bijbelleraar door de talloze citaten die hij verweeft in zijn tekst. Bovenal is hijzelf een meester in het schrijven van pakkende zinnen. Enkele voorbeelden: *‘Zonder liefde baat een uiter-*

lijk werk niets, maar om het even wat uit liefde wordt gedaan, hoe klein en verachtelijk het ook mag zijn, wordt geheel vruchtbaar.’ ‘Hoe snel gaat ’s werelds roem voorbij!’ ‘Stoor je niet aan het gezag van de schrijver, of hij nu van geringe of grote geleerdheid getuigt, maar laat de liefde voor de zuivere waarheid jou trekken tot lezen. Vraag niet wie dit gezegd heeft, maar let op wat er gezegd wordt.’

Zijn zinnen blijven hangen en leiden tot verdieping en verbetering. Het gaat echter om meer dan wat losse spreuken. *De imitatie van Christus* blijkt uiteindelijk een complete samenvatting te zijn van de christelijke leer en wijsheid, echter zonder veel theorie of dogma's, maar louter met het oog op de praktische toepassing in het dagelijks leven. Twee veelgeprezen eigenschappen zijn dan ook de eenvoud en doeltreffendheid. Door de eenvoudige stijl is het goed te begrijpen, ook al is het zeer diep. Bovendien is het zeer effectief: wie dit in praktijk brengt, gaat snel vooruit.

Thomas is niet alleen een origineel schrijver, hij is ook een uitstekend latinist. Zijn gevarieerde woordenschat is indrukwekkend, zonder dat hij ooit zijn toevlucht neemt tot gewichtige woorden. Het spel met beelden en klanken maakt dit al tot poëtisch proza. Dit wordt bekroond door een ritmische stijl, die Cicero zelf de loef afsteekt. Dit virtuoze taalgebruik recht doen in een vertaling, is helaas onmogelijk. Een groot kenmerk van het origineel is echter ook de eenvoud en helderheid. Het voornaamste doel van de vertaling is daarom even helder en eenvoudig te blijven. Daarnaast is echter ge-

tracht om toch ten minste hier en daar ook iets te bewaren van de vele stijlfiguren, zoals het ritme en rijm, de alliteraties en assonanties, de anaforen en inclusies.

Waarom echter een nieuwe vertaling maken, als er al zoveel vertalingen zijn? Hadden wij dan niet een oude vertaling kunnen nemen en die wat opkalefateren? Als dit zo een belangrijk boek is, heeft de lezer echter ook recht op de best mogelijke vertaling. Bovendien is ook in het Nederlands ruimte voor meerdere vertalingen – in het Engels en Italiaans zijn zelfs tientallen edities tegelijk beschikbaar – zodat ieder kan bediend worden naar eigen smaak. De ene verkiest misschien een vlotte bewerking, terwijl een ander de voorkeur geeft aan een klassieke, trouwe vertaling, en een derde leest graag meerdere verschillende vertalingen. Door een nieuwe vertaling te maken, konden ook enkele oude fouten verbeterd worden. Zoals al aangestipt, is ook veel bijkomende aandacht besteed om de poëtische stijl van het origineel te bewaren. En niet alleen in de inhoud en stijl, maar ook in de vorm is de grootste getrouwheid nagestreefd. Zo wordt voor het eerst ook de indeling in alinea's toegepast, zoals Thomas zelf heeft aangeduid in zijn manuscript. Dit geeft immers toch meer inzicht waar hijzelf de nadruk op wilde leggen. Zelfs de plaats van zijn interpunctie is zoveel mogelijk behouden; hiermee geeft hij aanwijzingen voor een ritmische lezing, en waar men even kan stilstaan bij de inhoud, om hierover na te denken. Als laatste, maar daarom niet minder belangrijk, is ook de volgorde van de boeken behouden zoals bij Thomas: met het boek over het sacrament op de derde plaats. Traditioneel kreeg dit deel

vaak de laatste plaats. De lezer kan uiteraard de boeken lezen in de volgorde die hij of zij verkiest. Door dit boek vaak te herlezen, zul je hierin ook steeds nieuwe dingen blijven ontdekken. Het belangrijkste is uiteindelijk dat we het ook toepassen in ons leven, en de waarheden die we erkennen, ook ten uitvoer brengen. *‘Veel doet, wie veel liefde heeft’*, zegt de zalige Thomas. Met nederigheid, geduld en toewijding, en met Gods liefde en genade, zul je alles te boven komen, en boven jezelf uitstijgen.

De vertaler

DIT BOEK GOOIT HET ROER OM

‘Subliem!’ – VINCENT VAN GOGH

Al 600 jaar is het handboek van Thomas Kempis een geliefde gezelschap op de levensreis. In een verbazend heldere en eenvoudige stijl weet de Zwolse monnik de diepste gedachten en gevoelens te delen. Thomas schenkt rust, hij biedt troost, hij inspireert en stimuleert, tot de lezer uiteindelijk zijn hele leven transformeert. Miljoenen lezers in de hele wereld werden geïnspireerd door de wijze citaten en vurige vermaningen waarmee deze middeleeuwse mysticus de weg wijst naar Christus en God.

De moderne en poëtische vertaling van Frank De Roo maakt deze tijdloze klassieker voor iedereen toegankelijk, zonder dat iets van Thomas' onovertroffen schrijfstijl verloren gaat.

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

ISBN 978 90 435 4337 8 • NUR 707

9 789043 543378